

Mirthe Klück

Moon White Rabbit

24.10 - 27.11.2021

Stel je voor dat iemand je de maan wilt tonen door er met een vinger naar te wijzen. De wijsvinger gidst je blik; zonder die wijsvinger had je de maan misschien nooit opgemerkt. Het is makkelijk om de maan te missen; in de mallemlen van alledag passeer je nog wel meer. Daarom zijn de wijsvingers die op je pad komen belangrijk - ze helpen je de maan zelf te zien. Wanneer je de maan gewaar wordt, voel je je in het moment, in het summum van het nu. Maar let op: verschuift je focus terug naar de wijsvinger, ben je dat gevoel kwijt. Neem nooit de vinger aan voor maan.

Op gelijkaardige wijze kan de praktijk van kunstenares Mirthe Klück begrepen worden. Haar werken onderscheiden zich visueel sterk van elkaar, maar het zijn allen zorgvuldige oefeningen in aandacht. Een kunstenaar kan aanvankelijk een idee hebben voor een kunstwerk, maar het werk zelf kan dit overstijgen. Neemt de maker dan dit moment waar waarop het werk echt het werk wordt? En kan de toeschouwer zijn omgeving bewuster observeren? Dit soort opmerkzaamheid vraagt tijd. In haar eerste solotentoonstelling bij Fred & Ferry Gallery nodigt Klück bezoekers uit die te nemen.

Klück speelt in haar werken met de vaak fragmentarische, gebrekkige perceptie van alledaagse scènes, details uit massaproducten en iconen uit het zogezegde collectieve geheugen. Haar beeldende elementen en repetitieve patronen komen bekend voor, maar toch ook niet. De voorzichtig overwogen referenties en combinaties van materialen roepen vrije associaties op die, haast paradoxaal, naast elkaar kunnen bestaan. Enerzijds trekken ze het waarnemingsvermogen, de aandachtsspanne in twijfel; anderzijds bieden ze alternatieve narratieven aan, meerdere mogelijke werkelijkheden. Die ervaring van een ontrafelende realiteit, waarheid, staat centraal.

De 'Tandpasta'-schilderijen lijken te verwijzen naar de klassiek driekleurige Colgate-tandpasta. Maar ook het Pepsi-logo toont verwantschap met de op het doek gegooide en afgeschraapte vlekken. Welke andere symbolen flitsen snel voorbij onze ogen? Of zijn het toch meer vogels? Hint de titel 'Still Life' naar nog iets anders? Waar Klück meestal vanuit een materiaal- technisch idee vertrekt, gaat het werk met de betekenissen, met de manieren waarop het mentaal ingevuld kan worden, aan de haal. Klück laat dat toe; ze lost de controle en laat plaats voor het toevallige en intuïtieve.

In die zin komt ze vaak ook los van de schilderkunstige traditie. Ze ontdekt en ontwricht parameters van het medium, zoals drager, verf en representatie. Eerder werk werd gemaakt met onder andere acryl, gesso, (metaal)lak, olieverf, hars, voden, piepschuim, rubber, latex en jute. Voor een van de getoonde werken 'schilderde' ze met het ongebruikelijke polyester.

Het schildersdoek ziet Klück verbonden met het alomtegenwoordige scherm door hun letterlijke oppervlakkigheid. Voor het werk 'Horses', bijvoorbeeld, nam ze foto's van de televisieuitzendingen van de paardensportdisciplines op de Olympische Spelen in 2012. Deze beelden worden getoond in een publicatie en als ingelijste werken. De prints van foto's van een televisiescherm vormen een opeenstapeling van oppervlaktes. Door het beeld telkens in een nieuw medium te vertalen worden ook kleuren en vormen verder geabstraheerd.

Daarbij komt met elke herwerking de absurditeit van mensen op paarden die over obstakels moeten springen naar boven. Het is een kenmerkende spanning tussen sentiment en droogte, tussen het lichtvoetige ritme van composities en de weinig dramatische inhoud, die Klück opzoekt. Invloeden van kitsch en pop-art schijnen subtiel door - zo beaamde zelf, "if you can't be cheesy, you can't be free".

Daarnaast benadert Klück de schilderkunst op een sculpturale manier: ze is geïnteresseerd in de ruimtelijkheid van het oppervlak; de holte van het schilderij, tussen muur en doek. Welk beeld zit er achter het beeld? Wat gebeurt er als het contrast tussen een grafische lijn en de achtergrond waartegen die gedefinieerd wordt, verdwijnt? Voor de zeefdrukken die ze maakte op basis van de inpakfolie van een chocolade-paashaas, haalde ze de zwarte lijnen uit de tekening weg. Samen met de uitgegrote schaal zorgt dit voor een vervlakt, verwrongen voorstelling. De eigenlijke chocoladefiguurtjes in de verpakking abstraheerde ze daarna nogmaals voor nieuwe sculpturen.

Deze werken kwamen tot stand door Klücks fascinatie voor en recente stappen in keramiek. Ze beschouwt dit als een verlengde van haar praktijk tot dusver: een kommetje is in keramiek net zoals het canvas van de schilder een holle basisvorm, met esthetische waarde, waarop verschillende lagen worden aangebracht die elkaar beïnvloeden, zonder exact op voorhand te kunnen weten met welk resultaat. Het gaat hierbij om het creëren van de condities waarin het werk kan ontstaan. In keramiek gebeurt dit aan de hand van eeuwenoude technieken om te bakken en verschillende glazuren die schijnbaar abstract-expressionistische patronen toevoegen aan de objecten. Meer nog, keramiek komt dicht bij de realiteit dan schilderkunst: zo benadert een Jun-glazuur de moleculen in de lucht die het licht verstrooien, waardoor het altijd directer is dan de meest hemelsblauwe verf.

Specifiek voor deze sculpturen hazen maakte Klück witte, holle afgietsels die ze glazuurde met celadon. Celadon lijkt qua kleur sterk op het edelgesteente jade. De jaden haas is tevens een verhaal van dichters uit de Han-dynastie, volgens velen de eerste gouden eeuw van China in de twee eeuwen voor en na Christus. Het vertelt hoe een aap, een otter, een jakhals en de haas werden getest op hun deugdzaamheid. Een zich als geestelijke voordoend figuur vroeg aan de dieren hem eten te brengen. De aap, otter en jakhals brachten hem het eten dat ze eigenlijk voor zichzelf hadden verzameld. Maar omdat de haas enkel gras at, kon hij niets aanbieden, behalve zichzelf, waarop hij in het vuur sprong. De figuur was zo ontroerd door de zelfopoffering, dat hij het vuur doofde en het gelaat van de 'onbaatzuchtige haas' vereeuwigde. Hij schilderde het op de maan.

Eline Verstegen - oktober 2021

Met dank aan STROOM Den Haag , FLACC Genk, de Jaap Harten Fonds en Stichting Stokroos.

FRED & FERRY GALLERY ANTWERP